

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka v právní věci

žalobců: a) Ing. A. H. dr. h. c., narozený dne bytem
b) nezletilý K. H. narozený dne bytem
oba zastoupeni advokátem Mgr. Ing. Antonínem Továrkem
sídlem třída Kpt. Jaroše 1844/28, 602 00 Brno

proti

žalované: Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429
sídlem Vyšehradské 427/16, 120 00 Praha 2
zastoupená Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 120 00 Praha 2

o zaplacení 612.000 Kč žalobci b), k odvolání Ing. A. H. jako zákonného zástupce nezletilého žalobce b), zastoupeného Mgr. Ing. Antonínem Továrkem, sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 1844/28, proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. května 2018, č. j. 22 C 304/2016-59,

takto:

- I. Usnesení soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Ve vztahu mezi žalobcem b) a žalovanou nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením rozhodl soud I. stupně takto: Řízení se ve vztahu k žalobci b), nezletilému K. H. narozenému, zastavuje pro nedostatek podmínky řízení, již je absence souhlasu opatrovnického soudu s podáním žaloby (výrok I.). Mezi žalobcem b) a žalovanou nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).
2. Z odůvodnění rozhodnutí se podává, že takto soud rozhodl s odkazem na § 103, § 104 odst. 2 o. s. ř., když dovedl, že k podání dané žaloby proti státu o náhradu škody, což není běžnou záležitostí, kterou za nezletilého mohou učinit jeho zákonní zástupci, je nezbytnou podmínkou řízení souhlas opatrovnického soudu k takovému úkonu. Jelikož žalobce a) odmítl podat návrh opatrovnickému soudu ke schválení právního jednání za nezletilého, soud řízení ve vztahu k žalobci b) z důvodu nedostatku podmínky řízení, kterou se nepodařilo odstranit, zastavil. O nákladech řízení rozhodl s odkazem na § 146 odst. 1 písm. b) o. s. ř.

3. Proti tomuto rozhodnutí podal včasné odvolání Ing. A. H. jakožto zákonný zástupce nezletilého žalobce b) (otec nezletilého). V odvolání zejména polemizoval s názorem soudu I. stupně, dle něhož je nutné, aby k podání žaloby proti státu o náhradu škody byl dán souhlas opatrovnického soudu k takovému úkonu. Poukazoval na znění ust. § 898 o. z., které stanoví pravidla, kdy se souhlas soudu stran záležitostí nezletilého vyžaduje. V intencích tohoto ustanovení má odvolatel za to, že souhlas není třeba, neboť se jedná o běžnou záležitost nezletilého K. Žalobce b) (nezletilý K.) se totiž domáhá pouze sanace již vzniklé újmy. Nadto poukazoval na další ustanovení občanského zákoníku - § 898 odst. 2, které demonstrativně vyjmenovává případy, u nichž zákon souhlas opatrovnického soudu vyžaduje. Podání předmětné žaloby přitom nelze podřadit pod žádné z vyjmenovaných právních jednání či toto k nim připodobnit. V předmětném soudním řízení neplyne pro nezletilého K. žádné z rizik či povinností, naopak může nabýt finanční prostředky, s jejichž získáním mu nebudou plynout jakákoliv rizika. V případě neúspěchu pak může být žalovanému přiznána pouze naprosto zanedbatelná náhrada nákladů řízení v podobě náhrady režijních úkonů ve výši 300 Kč za každý úkon. Žalobce b) dokonce nebyl ani v souladu s dosavadním zněním zákona o soudních poplatcích povinen hradit soudní poplatek. Náklady na právní zastoupení pak hradil plně žalobce a) jako otec, který je rovněž žalobcem v předmětném řízení.
Nadto bylo namítáno, že v dané věci by měla být akcentována rychlost vyřízení věci a délka opatrovnického soudu by paradoxně mohla způsobit průtahy v řízení o náhradu škody. Takové prodloužení řízení by v daném případě, kdy žalobci b) nehrozí žádná rizika, bylo nadbytečné.
Nadto žalobce a) jako otec nezletilého žalobce b) uváděl, že soud jej nepoučil o následcích nevyhovění výzvy a řízení zastavil, byť právní zástupce žalobců požádal o poskytnutí dodatečné lhůtě k podání návrhu na udělení souhlasu opatrovnického soudu. Přestože žalobci mají za to, že podání předmětné žaloby je běžnou záležitostí nezletilého žalobce b), a proto není vyžadován souhlas opatrovnického soudu, žalobci z procesní opatrnosti podali návrh na zahájení tohoto opatrovnického řízení, o udělení souhlasu s podáním žaloby za nezletilého. K tomu poukazovali na důkaz – návrh na zahájení řízení o udělení souhlasu s podáním žaloby za nezletilého včetně doručky.
Žalobce b) (prostřednictvím svého otce) navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.
4. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212 a § 212a o. s. ř., aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.). Dospěl k závěru, že odvolání důvodné není.
5. Podle ustanovení § 898 odst. 1 o. z. k právnímu jednání, které se týká existujícího i budoucího jmění dítěte nebo jednotlivé součásti tohoto jmění, potřebují rodiče souhlas soudu, ledaže se jedná o běžné záležitosti, nebo o záležitosti sice výjimečné, ale týkající se zanedbatelné majetkové hodnoty.
6. Přestože soud I. stupně ve svém rozhodnutí výše citované ustanovení neuvedl, rozhodl správně, že řízení je třeba zastavit, neboť podání žaloby za nezletilé dítě není běžnou záležitostí, k níž by byl jeden z rodičů (či oba rodiče současně) bez dalšího oprávnění. K výše citovanému ustanovení lze vztáhnout dřívější judikaturu Nejvyššího soudu České republiky, například v rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 2289/2011, dle níž „podání jakékoli žaloby je bezesporu neběžnou záležitostí, která může mít daleké dosahy do sféry nezletilého (například krom vzniklých práv a povinností, o kterých je rozhodováno v řízení, taktéž nutnost hradit náklady soudního řízení“). Námitka odvolatele (otce), že nezletilému žádné náklady ani vzniknout nemohou, neboť náklady na právní zastoupení hradí on, nemůže obstát. Jednak v současné době již neplatí, že by řízení o zaplacení nemajetkové újmy za nepřiměřeně dlouhé řízení bylo od soudních poplatků osvobozeno, o čemž se žalobce a) (otec nezletilého)

sám přesvědčil v souvislosti s úhradou soudního poplatku z odvolání dle položky č. 22 Sazebníku soudních poplatků v částce 4.420 Kč, jež rozhodně není malá. Ani tvrzení otce, že otec dle svého vlastního tvrzení bude hradit nezletilému právního zástupce, nevylučuje, že otec tento svůj právně nezávazný příslib nedodrží, a nezletilému tak vznikne povinnost platit náklady řízení za své zastoupení dle § 140 odst. 1 o. s. ř. Bez ohledu na případný výsledek řízení a možnou povinnost k náhradě nákladů řízení dle § 151 odst. 3 o. s. ř. nelze ani přehlédnout, že nezletilému (i jeho zástupci) mohou být uloženy k náhradě náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, jestliže je způsobili svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jim přihodila (§ 147 odst. 1 o. s. ř.). Kromě těchto nákladových povinností není ani vyloučeno, že i samotná existence soudního řízení, které otec za nezletilého zahájil, nebude v jeho zájmu, bez ohledu na skutečnost, zda nějakou částku proti státu vysoudí, či nikoliv. I samotné vědomí o tom, že rodič za nezletilého vyvolal soudní řízení, může na nezletilého (zejména prepubertálního či pubertálního věku) velmi negativně působit.

7. K námitce žalobce a) (otce nezletilého), že návrh k opatrovnickému soudu již podal, a proto též navrhoval, aby odvolací soud rozhodnutí opatrovnického soudu vyčkal, resp. řízení přerušil, nutno uvést, že v daném řízení, a to tím spíše v řízení odvolacím, nelze nedostatek souhlasu opatrovnického soudu zhojit. Podání žaloby o náhradu nemajetkové újmy za nepřiměřeně dlouhé řízení totiž musí předcházet žádost podaná u příslušného ústředního orgánu státní správy dle § 6 zákona č. 82/1998 Sb., která je podmínkou řízení, bez jejíž naplnění je nutno řízení zastavit podle § 104 odst. 2 o. s. ř. (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. 30 Cdo 532/2013, a rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp. zn. 25 Cdo 197/2010, ze dne 10. 3. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2742/2009, a ze dne 17. 6. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1891/2007). Nebyl-li dosud dán žalobci a) souhlas opatrovnického soudu k podání dané žaloby, nelze mít ani za to, že by žalobce a) jako otec za nezletilého syna [žalobce b)] řádně uplatnil nárok o mimosoudní odškodnění u příslušného orgánu státní správy; nedostatek rozhodnutí opatrovnického soudu svolujícího k mimosmluvnímu uplatnění nároku i k podání žaloby proto představuje překážku řízení, pro niž nebylo možno rozhodnout jinak, než řízení zastavit.
8. Z výše uvedených důvodů postupoval odvolací soud dle § 219 o. s. ř. a napadené usnesení jako správné potvrdil.
9. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř., když úspěšně žalované v odvolacím řízení ve vztahu k žalobci b) žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím soudu I. stupně, za podmínek ust. § 237, § 239 a následujících o. s. ř.

Praha 10. dubna 2019

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu